Analiza projekta iz Strojnog učenja

Mislav Kocijan, Ivan Leverić, Mateo Martinjak Matematički odsjek, Sveučulište u Zagrebu

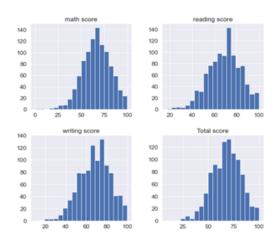
26. lipnja 2021.

U radu vam predstavljamo rezultate projekta u sklopu kolegija Strojno učenje na Prirodoslovno matematičkom fakultetu u Zagrebu. Obrađena tema se bavi usporedbom modela koji predviđaju uspjeh studenata na ispitima.

Sadržaj			6	Odabir hiperparametara	5
1	 Uvod Opis problema Osvrt na druge pristupe 		7	Kauzalna analiza	6
2			8	7.1 Ispitivanje kauzalnosti pomoću doWhy	
3				Rezultati i Zaključak	
4	Odabir i encoding značajki 4.1 Encoding značajki 4.2 Odabir značajki 4.3 Embedded feature selection 4.4 SHAP biblioteka	3 3 4 4	9	Budući nastavak istraživanja	7
5	Opis korištenih modela i mjera	4			

1 Uvod

Promatramo utjecaj odabranih atributa studenata na njihov rezultat na ispitima. Želimo naučiti prognozirati uspjeh studenata na testovima iz pojedinih disciplina, na temelju njihovog spola, rase, dosad stečenog stupnja obrazovanja i slično. Data set koji koristimo je tablica[9] anonimnih studenata u kojem za svakog piše redom: spol, rasa, stupanj obrazovanja, kvaliteta ručka, pripreme prije polaganja, te rezultati iz triju ispita, matematike, čitanja i pisanja, objavljeno na Kaggleu.

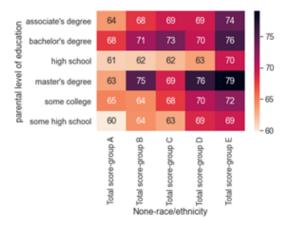

Slika 1: Histogram bodova

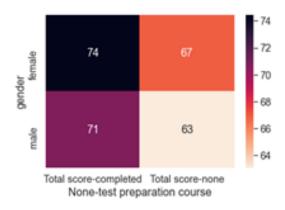
5 (stupanj obrazovanja) te četvrti što znači da svih mogućih kombinacija ovih atributa ima konačno mnogo (200) i to manje nego što imamo redaka u tablici (odnosno studenata), znamo da sigurno imamo par studenata (točnije, mora postojati bar jedna petorka studenata) koji imaju sve navedene atribute iste. Međutim, oni vjerojatno neće imati iste bodove na ispitima.(pogledati zadnje poglavlje) Na primjer, za dvije hipotetske grupe studenata koje bi imale sve atribute iste osim pripreme, očekivali bi bolji (prosječni) rezultat grupe koja je imala pripreme, ali i da većina broja bodova bude bliska tom prosjeku, odnosno da svi imaju otprilike podjednaki broj bodova, a za grupu koja nije imala pripreme, osim što bi imala manji prosjek, očekujemo i veća odstupanja od tog prosjeka, da bude studenata s jako dobrim rezultatom i jako lošim.

2 Opis problema

Cilj nam je pronaći (naučiti) funkciju koja za dani niz ulaznih podataka za nekog studenta dati dobru predikciju koliki broj bodova bi taj ili takav student mogao ostvariti na ispitu. Naš skup podataka sadrži informacije o 1000 studenata i studentica. Budući da želimo učiti funkciju koja iz prvih 5 stupaca prognozira preostala tri (ili samo zbroj preostala tri), a ta tri stupca poprimaju samo diskretne vrijednosti, i to prvi 2 (spol), drugi 5 (rasna grupa), treći

Slika 2: Pivot tablica 1

Slika 3: Pivot tablica 2

3 Osvrt na druge pristupe

Dataset s Kagglea je dosta popularan i naišli smo na par projekata koji također rade regresiju nad istim skupom [7]. Mi smo to odlučili nadograditi jer nijedan nije nešto posebito oraćao pažnju da odabir značajki ,niti na odabir hiperparametara. Mi smo također radili na nizu drugih modela kao multiLasso, CATBoost, te koristili kauzalnu analizu da bi dobili informaciju o tome dali su značajke koje mi koristimo zaista u uzročno posljedičnoj vezi ili su oni oboje posljedica nekog nepoznatog uzroka.

4 Odabir i encoding značajki

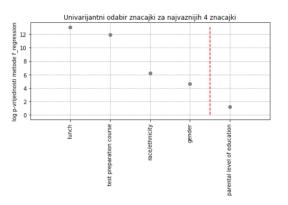
4.1 Encoding značajki

Pošto većina modela traži isključivo numeričke podatke a ne kategoričke "neki encoding podataka moramo imati. Mi smo se odlučili napraviti label encoding i onehot encoding i vidjeti kakva će biti razlika u rezultatima. Label encoding je lakše intepretirati na modelu "ali ga nije preporučljivo koristiti jer podaci koji mi imamo nisu ordinalni "te nema definiranog operatora usporedbe među njima. Zato koristimo one hot

encoding ,koji za svaki atribut A stvori novih n atributa ,ovisno o broju jedinstvenih klasa unutar A, te svakom primjeru pridoda vektor koji ima jedinicu na mjestu atributa kojem je pripadao na početku.

4.2 Odabir značajki

Odabir značajki je biran proces prije učenja jer može značajno ubrzati proces učenja, smanjiti kompleksnost modela (lakše ga je intepretirati) i povećati točnost modela ako se odabere dobar podskup značajki. Mi to ne radimo manualno nego pomoću biblioteke scikit-learn[8]. On sadrži niz metoda za "Feature Selection". Mi koristimo SelectKBest metodu koja će nam vratit k najvažnijih značajki rangirani po bodovima koje određena značajka dobije od algoritma koji proslijedimo kao parametar toj me-Mi za regresiju biramo za algoritam f_regression.On je zapravo model za bodovanje koji testira individualni doprinos svake značajke rezultatu.

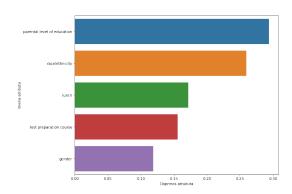
Slika 4: Feature selection using label encoding

Želimo maknuti 20% značajki iz skupa, dakle jednu od pet i testirati oboje.

Algoritam je značajku "parental level of education" stavio na zadnje mjesto pa ćemo testirati kakvu će model imati točnost sa i bez te značajke.Biranje broja značajki koje možemo izabrati je posve subjektivno.

4.3 Embedded feature selection

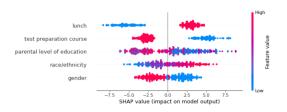
Neki modeli imaju ugrađen "feature importance", tj. mogu nam vratit pojedini doprinos određene značajke u tom modelu.

Slika 5: Doprinos određenih značajki kod random foresta

4.4 SHAP biblioteka

"Predictive models answer the 'how much'. SHAP answers the 'why'." SHAP biblioteka [5] objašnjava neki kompleksni model s ciljem da ga lakše intepretiramo. Mi ga koristimo kod LightGBMa.Konkretno graf sortira naše značajke prema sumi SHAP vrijednosti od svakog pojedinačnog primjera. Također koristi SHAP vrijednosti da prikaže distribuciju kolko velik doprinos pojedina značajka ima. Crvene vrijednosti povećavaju predikciju ,dok ih plave vrijenosti smanjuju ,te je x os razina doprinosi. Pa na primjer kod priprema za faks, ovaj graf kaže da "manje" vrijednosti (plavo) povećavaju vrijednost predikcije rezultata testa. Pošto label encoding daje "completed" vrijednostima nulu, to upravo znači da učenici s završenim pripremama imaju veće šanse dobiti dobre bodove.

Slika 6: SHAP- doprinos značajki

5 Opis korištenih modela i mjera

Modeli

- Linearni model
- MultitaskLasso Regresija
- Ridge regresija
- SVR
- kNN
- Slučajne šume

Koristili smo konvencionalne modele poput linearnog i ridge radi potpunosti. MultiLasso regresija[6] je bila zanimljiva u našem slučaju,pošto smo imali 3 izlazne varijable, te smo ih posebno mogli ubaciti u model. MultiLasso regresija radi upravo to. Kao rezultat dobimo lasso regresiju za svaku izlaznu varijablu posebno.

Slika 7: Rezulati MultiLasso regresije s 3 izlaza

Nad SVR-om smo smo koristili grid search koji je objašnjen dalje u tekstu da dobimo najbolje parametre za taj model.Nad slučajnim šumama je također napravljen grid search.

Boosting modeli

Koristili smo dva poznata gradient boosting [1][10] modela ,prvi je Microsoftov LightGBM,a drugi Yandexov CATBoost [3]. Oba modela obećavaju brže treniranje, bolju točnost , mogućnost paraleliziranja i GPU učenja,kao i učenje nad ogromnim skupom podataka,pa ćemo ih testirati i vidjeti koliko su dobri na našem datasetu.

- LightGBM
- CATBoost

Function	CatBoost	Light GBM		
Important parameters which control overfitting	Learning_rate Depth - value can be any integer up to 16. Recommended - [1 to 10] No such feature like min_child_weight Leleaf-reg: L2 regularization coefficient. Used for leaf value calculation (any positive integer allowed)	1. learning_rate 2. max_depth: default is 20. Important to note that tree still grows leaf-wise. Hence it is important to tune num_leaves (number of leaves in a tree) which should be smaller than 2^(max_depth). It is a very important parameter for IGBM 3. min_data_in_leaf: default=20, alias= min_data, min_child_samples		
Parameters for categorical values	cat_features: It denotes the index of categorical features one_hot_max_size: Use one— hot encoding for all features with number of different values less than or equal to the given parameter value (max – 255)	categorical_feature: specify the categorical features we want to use for training our model		
Parameters for controlling speed	rsm: Random subspace method. The percentage of features to use at each split selection No such parameter to subset data iterations: maximum number of trees that can be built; high value can lead to overfitting	feature_fraction: fraction of features to be taken for each iteration bagging_fraction: data to be used for each iteration and is generally used to speed up the training and avoid overfitting num_iterations: number of boosting iterations to be performed; default=100		

Slika 8: Važni parametri pojedinog boosting modela

Mjere ("metrics") koje smo koristili nad tim modelima su(također u [8] piše detaljnije o njima):

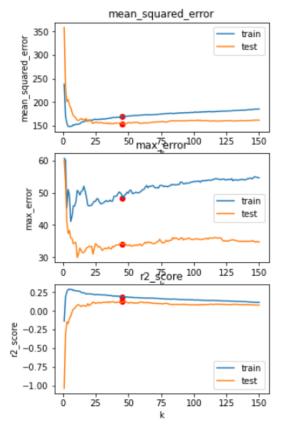
srednja kvadratna pogreška ("MSE")
 U praksi ovu mjeru koristimo kao mjeru performansi pojedinog modela. Jedna je od načešće korištenih mjera, ali beskorisna ako nam dataset ima puno šuma. Od koristi je kad

- u datasetu postoji outlieri,ili vrijednosti koje nismo očekivali (da su jako visoke ili jako niske).
- srednja apsolutna pogreška ("MAE")
  Nije toliko osjetljiv na outliere kao
  npr. MSE jer ne kažnjava velike
  greške.Inače se koristi kada se performanse računaju nad numeričkim tipovima podataka,ali smo ju mi koristili radi potpunosti.
- korijen srednje kv. pogreške "RMSE"
   Pojedinačne pogreške se korjenuju
   prije nego se sumiraju. To znači da
   RMSE dodjeljuje veću težinu večim
   greškama.RMSE je dakle bitan ako
   očekujemo velike greške u datasetu.
   Što je RMSE metrika niža to su su
   performanse modela bolje.
- R^2 ocjena ("coefficient of determination") Mjera koja daje ocjenu $\in$ [0%, 100%]. Ako dodijeli ocjenu 1 to znači da su varijable potpuno korelirane. Niska ocjena znači da postoji relativno niska razina korelacije nad varijablama, znači da je regresijski model slab, ali nemora značiti u svakom slučaju, jer je moguće imati relativno dobar model s lošom R^2 mjerom.

6 Odabir hiperparametara

Hiperparametre biramo ručno, ili nekom formom grid searcha [2], negdje ga implementiramo samo a negdje koristimo gotovu implementaciju. Grid Search radimo na principu da naučimo modele nad određenim skupom kandidata za hiperparametre, i tada gledamo kakva će biti greška nad skupom za testiranje od svakog. Rezultatni model je onaj koji daje najmanju takvu grešku. Pri odabiru biramo

za mjeru ili $\mathbb{R}^2$ ili srednju kvadratnu. Može se vidjeti na grafu da nije uvijek da sve 3 mjere daju istog kandidata za model s najmanjom greškom.

Slika 9: Odabir hiperparametra k modela kNN pomoću MSE mjere

7 Kauzalna analiza

7.1 Ispitivanje kauzalnosti pomoću doWhy

Pomoću doWhy[4] library-a možemo ispitati kauzalnost, tj. uzročni utjecaj jedne

konkretne varijable na drugu konkretnu varijablu. Općenito, dvije varijable koje su korelirane, mogu biti korelirane jer direktno ovise jedna o drugoj, ili mogu biti korelirani jer postoji neka treća varijabla koja utječe na njih oboje. Library doWhy podrazumijeva da smo za neku varijablu 'uzrok' "posumnjali" da kauzalno utječe na neku drugu varijablu 'ishod', analizira u kojoj mjeri naš uzrok možda utječe na ishod odnosno, koliko jako su oni povezani, te nalazi varijablu koju bi mogli smatrati zajedničkim uzrokom, ukoliko on postoji, među varijablama koje se navode kao zajednički uzroci ili mogući zajednički uzroci. U principu metoda ovako radi: pretpostavljamo da znamo sve common causeove za neke dvije varijable za koje želimo provijeriti utječe li jedna nadrugu i koliko. Ti common cause-ovi su zajednički uzroci za treatment i outcome. Za neku varijablu (treatment ,ili u našem slučaju 'lunch') smatramo da je uzrok, tj. da utječe na neku ciljanu varijablu output (outcome ili u našem slučaju 'average'), pa želimo provjeriti da li stvarno 'uzrok' ima utjecaj na 'output' ili je njihova opažena koleriranost uzrokovana nečim izvana, tj. nekim drugim uzrokom. Ako imaju zajednički uzrok, onda su kolerirani, ali ne ovise direktno jedan o drugom. I mi provjeravamo to, da li dvije varijable za koje smo opazili da su kolerirane, da li one direktno ovise jedna o drugoj (i to točno unaprijed pretpostavimo koja ovisi o kojoj) ili su kolerirane zato što na njih dijeluje neki drugi uzrok ili skup uzroka.

	MSE	MAE	RMSE	R^2
linearna	141.85	9.46	11.91	0.24
linearna_fs	160.35	9.93	12.66	0.15
Multi-Lasso	162.92	10.42	12.75	0.26
${f LightGBM}$	161.46	10.04	12.70	0.14
${f LightGBM\_FS}$	180.90	10.59	13.45	0.04
kNN	155.01	9.81	12.45	0.18
kNN_FS	172.19	10.43	13.12	0.08
CATBoost	143.15	9.49	11.96	0.24
CATBoost_FS	163.15	10.13	12.77	0.13
$\mathbf{RF}$	177.63	10.56	13.32	0.06
$\mathbf{RF}$ _ $\mathbf{FS}$	187.10	10.67	13.67	0.01
SVR	142.37	9.47	11.93	0.24
$\mathbf{SVR}_{-}\mathbf{FS}$	158.81	9.92	12.60	0.15

8 Rezultati i Zaključak

Pošto je točnost naših modela,bar što se da intepretirati iz tablice relativno niska, postoji rizik da jednostvano ne postoji veza između naših atributa i target varijable(bodovi na testu) koju smo promatrali. Što i je predviđena hipoteza, jer se nemože iz spola ,vrste obroka ili obrazovanja roditelja pretpostaviti uspjeh učenika. Eventualno bi mogao pomoći veći dataset, jer je naš bio relativno mali s 1000 primjera.

9 Budući nastavak istraživanja

Ovaj skup bi također bilo dobro promatrati kao klasifikacijski,tj. da se dadu ocijene tj. klase umjesto trenutnih bodova. Taj problem je tada puno prirodniji nego ovaj (dosta je neuobičajna regresija s kateg. varijabli u numeričku jer značajke daju samo konačan broj mogućih vrijenosti). Ovaj projekt se nije bavio tim problemom ,ali bi bio dosta logičan nastavak ovog istraživanja.

Literatura

- [1] A Gentle Introduction to the Gradient Boosting Algorithm for Machine Learning. URL: https://machinelearningmastery.com/gentle-introduction-gradient-boosting-algorithm-machine-learning/.
- [2] Bayesian optimization. URL: https://en.m.wikipedia.org/wiki/Bayesian_optimization.
- [3] CatBoost. URL: https://catboost.ai/docs/concepts/python-usages-examples.html.
- [4] Causal Inference: Trying to Understand the Question of Why. URL: https://towardsdatascience.com/implementing-causal-inference-a-key-step-towards-agi-de2cde8ea599?gi=b3bf304d5def.
- [5] Explain Your Model with the SHAP Values. URL: https://towardsdatascience.com/explain-your-model-with-the-shap-values-bc36aac4de3d?gi=8a24d437e991.
- [6] MultiLasso regression. URL: https://scikit-learn.org/stable/modules/generated/sklearn.linear_model.MultiTaskLasso.html.
- [7] Other Kaggle projects. URL: https://www.kaggle.com/spscientist/students-performance-in-exams/tasks.
- [8] Reference guide za cijeli paket scikit-learn. URL: https://scikit-learn.org/stable/modules/classes.html#module-sklearn.metrics.
- [9] Students Performance in Exams dataset. URL: https://www.kaggle.com/spscientist/students-performance-in-exams.
- [10] XGBoost, LightGBM or CatBoost which boosting algorithm should I use?

  URL: https://medium.com/riskified-technology/xgboost-lightgbm-orcatboost-which-boosting-algorithm-should-i-use-e7fda7bb36bc.

Popis slika

1	Histogram bodova
2	Pivot tablica 1
3	Pivot tablica 2
4	Feature selection using label encoding
5	Doprinos određenih značajki kod random foresta
6	SHAP- doprinos značajki
7	Rezulati MultiLasso regresije s 3 izlaza
8	Važni parametri pojedinog boosting modela
9	Odabir hiperparametra k modela kNN pomoću MSE mjere 6